

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szombaton 1. Augustusban 1789.

*A' mi mái Kurirunk Erdélyből indul-meg, és az ellen-
séges határszéleken ugy kerül végre Bétsbe, Páris-
ra, és más Országokra.*

Erdélyből Szebenből.

Minthogy az Erdélyi Paszszusokon lévő Környül-
állások a' mái napon érkezének leg-hitelefeb-
ben kezünkbe; kötelességünk ezekről bővebben szól-
lani, és leg-előbb-is a' *Veres-torony* mellett lévő *Szá-
ratsinesti* szélső vigyázatról Juliusnak 18-dikán költ
Tudósítást ide iktatni, melly szóról szóra ez:

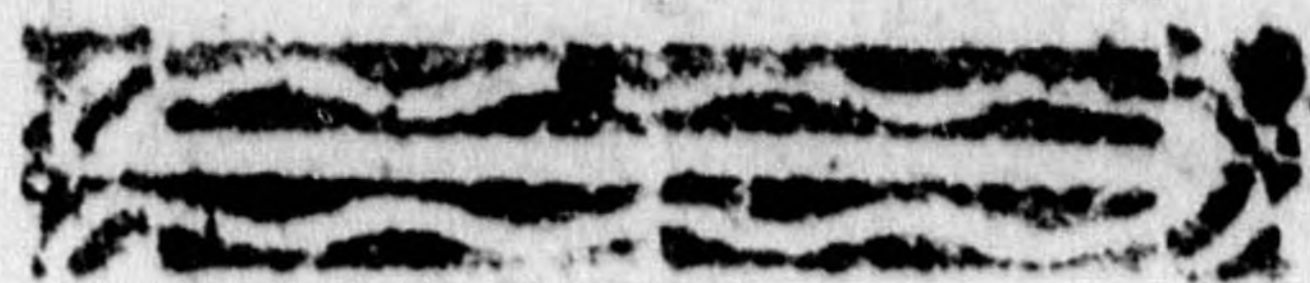
A' *Veres-toronyi* Szélső-vigyázatnak Komendán-
sa *Toskóna* Húszár Fő-Strálamester Gróf *Vilhorfszki*

a' *Volutér* Seregnek Fő - Strásmesterével *Kháinnal* edgyet értvén, egy szágodazva vigyázó Serget vi-
ve-bé az ellenség földére egészszen *Priporáig*. Mi-
dön ezek szinte azon környékhez közelittenének,
azt a' hirt hozza nékik egy *Kém*, hogy az ellenség
Szuitsban volna; mellyre leg-ottan el-végzik magok-
ban, hogy az ellenségre ütnének; meg-is indulának, és
a' nap' fel-jövetelére oda-érkezének. Midön ezen Hely-
ségbe véletlenül be-érkeztenek válna, leg-előbb-is a'
Templom mellett egy vigyázaton lévő katonájára
találának az ellenségnek; ki a' miéinket meg-lát-
ván, nagy hirtelenséggel a' Templomba szalada,
hogy ott a' maga életének menedék helyet keres-
ne; de ide-is a' mi gyalagjainktól nyomban késér-
tetvén agyon löveték. Ez által az ellenségnek a-
zon, mint egy 200 főből álló fegyveres népe, mely
ezen Helységben vala, fel-lármáztaték, a' miéink
rájuk ütének, és kevés ellent-állás után kényszeríték
az ellenséget ezen Helységből nyakra före ki-szalad-
ni; kiknek a' miéink utánnak nyomúlván, a' Lo-
valság a' szaladók között valakit tsak utól-ért rész-
szerint le-apritotta, rész-szerint hadi-fogoly rab-szi-
jakra füzte. Ötvennél többen maradának a' tsata
pitzon, kik között 2 *Ballug-Basák-is* találhatának,
21-en pedig fogságra jutának, és 2 ellenséges zász-
lók a' mi préda kezünkre kerülének. A' mi kárunk
ittén a' *réguláris* katonákra nézve tsak 3 embernek
halálában és 3 meg-sebesegekben áll; a' Szabad-
sergefekekre nézve pedig egy holtban, 1 el-tévejedet-
ben és egy meg-sebesített lóban. A' mi népünk
ittén nem kevés prédát kapott, mely préda között

a' fok külömbb külömbb nemü fegyveren kívül, 40 egynéhány ló nyergelve bágázsiástól, 40 ökrök fületől farkastól kezünkre és hatalmunkra jutának. *Fő-Strásmester Gróf Wilhorszki* az itt jelen vólt katonaságnak bámulást érdemlő bátorságot, és tsatázásra határozott vitézségét közönségesen ditséri; nevezetesen lovas Kapitány *Simonit*, fő Hadnagyokat *Seltzingert* és *Bodrátzkit* a' *Toskána* Húszár Seregből; a' *Splényiéből* pedig fő Hadnagy *Vijerodit*; a' Szabad-seregbéliek közzül Kapitány *Sztojánt*, *Laskarit*, *Stéphánt* és *Juonitzát*; kik ezen tsatátskában magokat mind ditséretesen kimutották.

Szeben. Juliusnak 20-dikán: „Az utólsó *Tömösi* történetben, mely a' mi Hazánk-fiainak, nevezetesen pedig az *Orosz-Seregbéli* Májor *Layritz* Urnak olly nagy ditsérére szolgál, az ellenségnek veszedelme sokkal nagyobb vala, mintsem azt előbb gondolhatjuk vala. A' miéinknek Sántzok körrül 200 at találának ugyan tsak, a' tsatsa után; de a' Török lovaság magával tsak nem ennyit vitt vala visszsa, kiket az ellenség a' maga visszsa-szaladó útjában az út-féleken el-temetett, melly Temető hányásokra annak utánna a' miéink rá-találtak. Az innen jött Kémeknek Tudósítások meg-edgyez abban, hogy ezen tsata 1000 embernél többbe került az ellenségnek a' sebesekekkel és el-fogattakkal edgyütt — és még-is ujj ütközetre készülnek, mely végre azon már esmeretes *Synai* Klastromnál minden-féle készületeket meg-tettének. Azt mondják a' mi Kémjeink, hogy ezek itten véghetetlen sok Várfok-má-lyzó Lajtorjákat készítettének; mellyekkel ők a' mi

Sántzainkot gondolják meg-mászhatni; de ezek ellen már a' miéink Vár-mászó horgokat és hosszú nyelvű Kaszákat készítettek; mely horgokkal a' kaposz fejü szegény legényt lajtorjától edgyütt fogja a' *Tsíki Székely* a' magos partú Sántzba rántani. — Az ezen a' részben lévő több Pafzszusokról-is most egyszeriben ellenséges hírek érkeztek. Egy a' *Bozzai* Pafzszusról ezen hónapnak 12-dikén érkezett Levél-szerint, *Valenyben* és *Plojestiben* 5000 Törökök vagynak, és még nagyobb erőt várnak; mely erővel a' *Bozzai* Pafzszusra ütni magokban el-tökéltették. — Tegnap pedig az a' hir érkezék meg, hogy 7000 Törökök az ugy nevezett (*Königs-Berg*) Királyhegyére másztanak-fel, és már ugyan azon napon estvére, ugy mint 11-dikben, a' *Leány-mezőn* láttatnak vala lenni. Ezekről mi ugy gondolkozunk, hogy ez az ellenségnek vizsgálódásra küldött Serge, mely ezen környéket, és a' mi Sergeinknek állását kémleli; és az efféle nagy számú vizsgálódó Török Sergek mindenkor elől-járó Postái szoktanak lenni a' Törökök ütközetének. — A' Kémekek azt beszélik, hogy az Oláh-országi Hertzenek *Mauroyéninek* parantsolatjára, minden Oláh-országi bor, mely a' Szöllő-hegyekben lévő pintzékben találtatik, *Bukorestbe* takarittatik, és minden Oláh-akóért, melyben, a' mi mértékünk-szerint, 10 öreg Kupa, vagy 10 Pint vagyon, 10 és fél krajtzár szekér bér vagyon ki-rendelve. — A' *Törtsvári* Pafzszuson 400 Polgárok dolgoznak azon útnak helyre állításában, mely a' mi határ-szélünktől fogva az ellenségnek közelebb lévő falujáig *Rukurig*

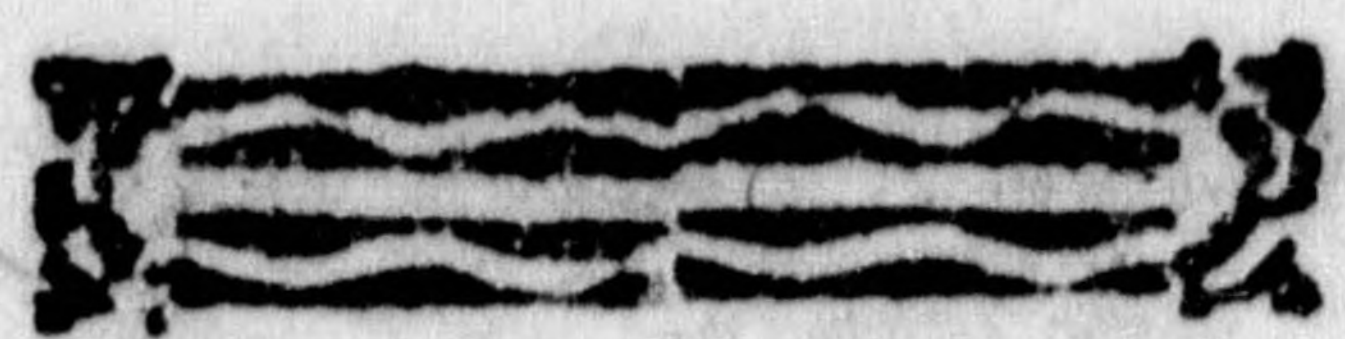
szolgál. Ezen útnak készítéséhez egy Inzsinér Kapitányok igazgatása alatt, már ezen hónapnak 7-dikén hozzá kezdettenek vala, és folytatják a' munkát. — *Kimpelungában* éjjel nappal nevedik az ellenségnek száma, és már semmi kétség nincs tovább benne, hogy az ellenség *Törtsvárnál* ütközetre készül; és a' mi népünk-is már 18-diktól fogva itten éjjel nappal tsatára igazított fegyverben jó Süveg alatt áll, hogy ezen betsületes hivatlan Vendégeket érdemek-szerint fogodhas a Mig ezen Kurir Erdélyből vissza jö *Bétsbe*, és *Párisból* megfordulván megint Erdélybe érkezik — addig ezen szélekről nagyobb hírek ütik-meg a' Deres' füle dobját.

A' Tömösi Paszszusnál Jul. 15-diken esett tsatának több környül-állásokkal való le-írása:

Minekutánna azon ellenség csoportja, mely mint egy 2-ezerig való számmal *Kimpinánál* áll vala, és a' *Bukofi* és *Rusiuki* Basák által még szintén 7 ezerrel szaporítottatott volna; meg-indult ezen hón. 11-dikén *Kimpinából*, és sok szakaszokban által-takaradott *Komarnikon*, *Sinain* és *Grérén*, egészen *Miluig* és *Stude-Piatráig*. Már 14-dikben *Millunál* egy csoportban valának, és 15-dikben a' mi Prédiáli Sántunk-felé elé-mozdulának, a' hól Generál *Orosz* az ő el-fogadásokra minden rendeléseket megtett vala. Az ellenség a' miéinknek jobb és bal-szárnyához az erdőben olly közel-nyomult, mig gondolhatta, hogy a' fegyver el-szolgálhat: ottan 3 ágyukat a' miéinkre szegezett, de a' melyek közül edgyik az ötödik lövésre, egy hat fontos gollyóbisunk által le-döntetett. Ekkor az ellenség, sok egymás u-

tán következő sorokban a' mi Sántzunkra rohant; a' miéinkre rohanó ellenségnek száma mintegy 4-ezerig valónak itéltetett. A' közelebb nyomulásban minden kis árokban és gödörben meg-vonta magát, hogy a' miéinknek tüzelése néki ne-árthasson, és a' jobb szárnyunkhoz közelithessen: de a' helynek fekvése nem eléggé óltalmazhatta őket a' mi tüzelésünktől. Tsak ugyan mintegy 12-tön közüllök arra vetették fejeket, hogy a' mi Sántzunkba ugordjanak, kik a' mi Sorompóinkba szegeket kezdetek verni, hogy azokon fel-hághassanak: de a' *Posztnak* Komendánsa *Layritz* Májor Ur, a' mély-fedező töltesre némely gyalogjainkat fel-háगतván, ezen vakmerő ellenség közüll-is 7-tet el-lövöldöztetett. Már 9 órakor a' Sántzunknak bal-szárnya ellen-is mintegy 800 lovas és gyalog ellenség érkezett; de ezek a' miéinknek kemény tüzelése által nagy károkkal visszafüzettek. Reggeli 7 órától fogva, tized-fél óráig tartott a' tüzelés, ez alatt hól edgyik hol másik csoportja az ellenségnek visszafüzetett. Tized-fél órakor a' Székely Húszárok' vitéz Kapitánya *Vajna*, 150 önként vállalkozott gyalogokkal és 5 tüzg Székely Húszárokkal a' Sántzhoz közelebb jöve; mihelyt a' Májor *Layritz* Kapitány *Vajnának* és a' velle valóknak egész el-tökélt vitéz bátorsággal való érkezéseket látta, mindjárt a' Májor-is népének egy harmad részét a' Sántzból ki-ugratta, és Kapitány *Vajnával* edgyütt az ellenséggel szembe eresztette. Ezek mindnyájan Magyarok lévén, mihelyt magyaroson fogták a' dolgot, az ellenség legottan minden-felől meg-szaladott. Itt a' miéink mind

gyalog mind lovon 800 lépésig kergették az ellenséget, és sokat azok közül el-ejtettének. Az Orosz Regementbéli Kapitány *Valmatsini*-is látván, hogy már az ellenség hátat adott, népével a' vágott erdőből elé-nyomúlt, és az ellenséget kergetni igyekezte. E' szerint nyakra före szaladott az ellenség *Milluig* és *Valye-Szápuluig*. A' Sántz körül el-esett ellenség közül 191 és 33 lovak temették-el; 3 el-fogatott, és 6 zászlók mi hozzánk prédába jutottanak. Sok halottakat és sebesekeket el-vitt az ellenség magával, kiknek el-vitelét nem lehetett akadályozni, minthogy a' Sántzhoz igen közel vóltanak, és a' miéink akkor a' tüzelésben vóltak foglalatofok. A' 16-dikban *Millui*-felé ki-küldött kerülő-vigyázatunk (*Patrol*) ottan sok ujj temetéseket és 13 döglött lovakat talált. Részünkről estenek-el itten, (a' mint máskor meg-iratott) a' magát ditséretesen, vitézül, és Nemzetéhez méltóképpen viselt Fő-Hadnagy Gróf *Kun Gergely* és még 7 köz-legények; meg-sebesestek 23-man és két lovak. — A' Májor *Layritz* Ur nagyon meg-ditséri a' Székely Húszár Kapitány *Vajná*t; a' kinek, és a' keze alatt lévő önként tsatázóknak lehet egy részint az ellenségnek el-üzettetését köszönni; a' ki midön a' lóval alolla el-lövetett vólna, serényen más lóra ugrott, és a' keze alatt valókat jó példájával fel-indította. Továbbá ditséri az Orosz Regementbéli Kapitány *Kövesdit*, és nevezetesen *Drák* és *Valdau* Hadnagykat, kik az önként tsatázó gyalogokat vezetik vala, kik az ellenséget a' Panganéttal vagy fegyverkéssel döfölik vala-ki a' vágott erdőből és útból: E-

zek között különösen ki-mutatták a' magok vitézségeket, a' Székely Húszár Strázsamesier *Bodola Lázár* (*) és az önként katonáskodó Kapitány *Stepháni*; a' kik mind ketten lovaikról le-szállván a' gyalogokkal edgyütt vagy elől mentenek, hogy az ellenséget a' le-döntött fák közüll ki-kergessék, Ataljában mind a' Tisztek, mind a' köz-legények (láttzik hogy mind Magyarok vóltak) itten igen jól viselték magokat. Az ágyufok közüll *Valter, Glakovits* és *Zillner Josef* meg-érdemlik hogy emlittessenek; nem külömben az ő Hadnagyok *Halla*; a' ki mindenütt a' hól szükséges vólt, serényen forgalódott. Közfönni lehet tehát a' Komendáns Májornak és edgyenként a' legénység' vitézségének, hogy itten a' fokkal számofabb ellenség, nekünk olly kevés kárunkal, vissza-veretett.

Ezen alább olvasható Tudófitás, mely a' Tömösi Paszszuson lévő egy N. Székely Húszár Seregbéli Kapitány Urtól jött és szóról szóra ide iktatott, legnagyobb hitelt érdemel ezen történetbe.

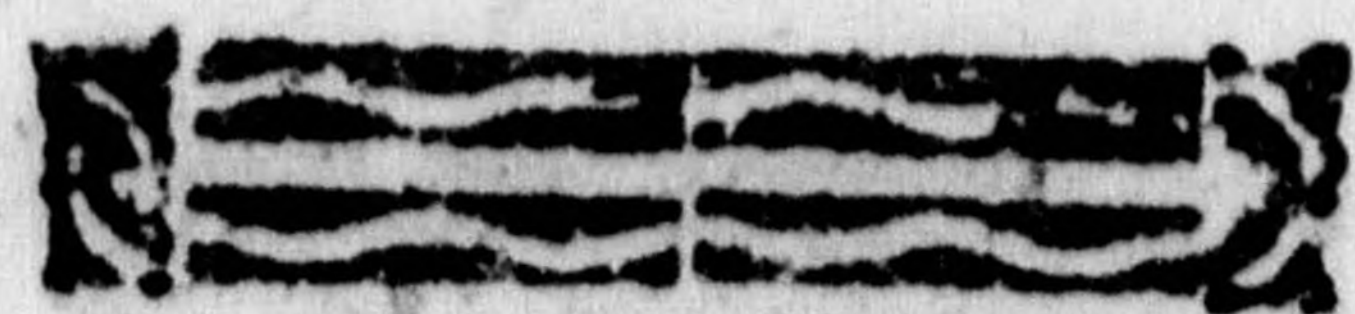
Tömös 15. July. — „ Ezen folyó Julius hónapnak 14. dik napján jó idején meg-hozván a' Kémek a' hirt, hogy a' Kimpina nevü Mező - Várafotskában számofon meg-szaparadott ellenség ezen Tömösi Paszszusra ütni el-indúlt légyen, azonnal az ezen Paszszuson lévő Santz Komendáns a' N. Orosz Regimentbéli

---

(*) Ki a' maga kezével 3 Törököt vágván-le, a' Generális vallát meg vervén Hadnagynak szolította. Ezen Nemes Székely Familia már egy darab időtől fogva sok tudós férfiakot szült a' Hazának. Lám hogy *Bodola* a' Kardot-is meg-tudja markolni.

gemenbéli Májor *Layritz*, a' maga rendeléseit mindenekben meg-tette : még a' fent említett napon reggel mint egy 9 órakor meg-is mutatta magát az ellenség, és szélső-vigyázatainkat egészen a' Sántzig bé-vervén, bizonyosnak lehetett tartani, hogy egész erejével jön; egy ideig mind várván, midőn meg-késése nyughatatlanságot okozott a' fegyverben készen álló Sereg Kommendánsainak, tsak hamar el-végezé magában a' belső *Positzionak* Komendánsa a' N. Székely Lovas Regementben lévő Svadromos Kapitány *Vajna Gábor* Ur; és magával vévén a' N. *Orosz* Regementből Fő-Hadnagy *Karató*, és All-Hadnagy *Pongrátz* vezetéke alatt 100 gyalagokat, és a' N. Székely Lovas Regementből 3 tüzéret Fő-Hadnagy *Czirjék*, Báró *Radák* és All-Hadnagy *Miksa* vezetékek alatt, és 50 Arnótokot *Stépháni* nevű Kapitányokkal edgyütt, ezen Sereggel el-indulván említett *Vajna* Kapitány, mind addig ment, mig az ellenségre reá talált, és jó rendelése szerint egynéhány ízben ingerlette az ellenséget, hogyha szembe tsalhatná, de szinte estvig tartó sokféle próbáira-is az ellenséget, kik közül mintegy százig való Puskázva mutagatta magát, tellyességgel ütközetre nem vehette. Mái nap, ugy mint 15-dik Julii, ugyan ki-mutatá titkolt, és reménleni alig lehetett erejét: mert minekutánna a' bé vágott erdőt egész éjjel a' mennyire lehetett fel-bontogatván az ágyuit azon Tökés Törsökök közt mesterséges Tsigán fel-vonatta, és virradta után minekutánna *Religiojok*-szerint egy nagy Kost fel-áldozván annak vérit égig ható szörnyű kiáltások között, szerentsés ütközetiért fel-szentelték volna; mintegy 7 órakor fel-verekedvén a' magos erdős havas tetejére két felől a' Sántz környékét a' vágott erdők törsökei közt el-töltvén, mintegy 5000 gyalogjaival olly mérgesen dolgoztak, hogy tsak hamar jó közel érkeztek a' Sántz körül, annyira, hogy már a' Sántz gödriben-is lokan bé-ugrosván, a' ki-hánt erdő-vágáson fel-jött Lovasága-is sebelen neki-ment a' Sántz-nak, és jól lehet, hogy szerentsénkre edgyik ágyuját

ágyuját harmadik lövésre a' Sántzból haszontalonná tették; de tsak ugyan egész 11 óráig olly kemény ágyuzás, és apró fegyver-tüzelés vólt, hogy akármi Vár-vivásnak-is számot tett vólna; éfzre vévén azonban említett *Vajna* Kapitány Ur, hogy a' Sántz szinte veszedelemben forog, kéfedelem nélkül ki-választott a' belső *Positzioban* álló részert N. *Orosz* Batalionjából, és *Hertzeg Eszterházi Antal* Divíziójából 150 maga jó szántából ki-válalkozott gyalagokat, Kapitány *Kövesdi*, All-Hadnagy *Deák*, és *Váldán* vezetése alatt, és ezeket a' Sántzra felmenő útnak kösziklás, és erdős oldalán el-indítván ugy rendelte, hogy az ellenségre oldalt reá üfse-
nek, azonban Kapitány *Vajna* a' maga Svadronyát Kapitány *Simény* és Fő-Hadnagy Gróf *Kun*, All-Hadnagy *Gyráld*, és az ugyan azon Székely Lovas Regementbéli Obesflájdinánt első Escadronból Fő Hadnagy *Czirjék*, és All-Hadnagy *Miksa* hasznos jelen-létekben a' hegynek indítván (noha a' Sántzhoz való fel-hágásnak innét való útja sokkal nehezebb mint az ellenség-felől való, és Lovaságnak majd mondani járhatatlan) mindazáltal olly sebességgel fel-vitte a' Sántzig, hogy a' midön a' 150 magok jó szántokból válalkozott gyalogok a' Sántzig fel érkezvén, kemény tüzelésekre az ellenség megkezdett futamadni, azonnal a' Lovas Sereg-is olly jókor nyakára jött az ellenségnek, hogy nem tsak a' Sántz gödréből a' magok jó szántokból ki-válalkozott vitéz gyalogok által ki-ugratott ellenséget le-vagdalták, de az erdő bé vágások közt futkosó és bujkáló ellenséget-is mig tsak lóval lehetett menni, Kardal és lövéssel vesztegették és ölték, megértvén azonban *Székely Antal* Kapitány, hogy a' Svadronja tűzbe ment, noha terhes betegsége miatt hátra maradott vólt, de mind Királyához mind édes Hazájához való hűségének tüze annyira megerősítette, hogy sebes nyargalva fel jött a' Sántzhoz köteletségének tellyesítésére, és így az egész ellenség ugy annyira vízfíza húzta magát, hogy az ütközet után következett éjjel ugyantsak *Vajna* Kapitány

tány nyomába indulván, egynéhány óra járásig utánna ment, de még a' magok Sántzokan-is túl mentek egész *Sinaiig*. Ezen ütközetben, hogy mind az Hertzeg *Eszterházi Antal* Regementbéli Divisio, mind pedig a' N. *Orosziánium* Batalion, és az Arnóták fenn-ementett Kapitányokkal edgyütt (ki-is sokakat alatta valóiból gyalog szálltván a' Sántzban bent, és künt hasznoson dolgoztatta) és a' Magyar Székely Lovaság magokat igen jól, és hasznoson viselték légyen meg-tettzik a' le-irt környül-állásokból, és ezen kívül méltó különösön meg-ementeni a' N. Székely Lovas Regementbéli *Bodola Lázár* Strá-famestert, a' ki maga jó szántából egyedül előre nyargalván, lováról le-szállott, és a' magok jó szántokból való vitézek közé (*Freyvillige*) elé-állott, vélek edgyütt tüzelt, és látván, hogy már az ellenség a' Sántz-gödriben benn van, hirtelen utánnok ugrott, egy Zászlótartót le-vágván, a' Zászlóját kezében vette, és még három ellenségnek megölése közben a' Sántz-gödréből ki-vervén az ellenséget, a' nyert zászlót mindenütt kezében tartván ditsőségesen ki-jött, és tovább-is viaskodott. Az ellenség száma a' mint mindenik a' fogattak közül mondotta 5000 gyalog, és 5000 Lovasból állott H. *Vajda Mauroyéni* vezérlése alatt, noha maga *Kim-pinándl* maradt 1000 emberrel. Részünkről az erő állatt a' N. *Orosz* Regementből egy Batalion, Hertzeg *Eszterhárházi Antaltól* egy Divisio, két Székely Lovas Svadron, 70 Arnóták, és 10 *Toskán* Magyar Lovas katonákból. Az ellenség részéről maradtadtak a' tsata-piatzon 195 a' Sántz körül, az erdőkben, és az erdő vágások közt tsak a' kik-re reá akadtak, többre mégyen három száznál, és mintegy 60 Lovak, mellyek el-vesztek. Fogva nem vettek többet négy Töröknél, mivel a' katonaság nem akarta idejét a' Rab-kötezésel vesztegetni. Részünkről hóltak-meg leg-elsöbben is, fájdalommal emlithető Gróf *Kun Gergely* Fő-Hadnagy a' Székely Lovas Regementből, a' ki Kapitány *Vajna* oldalán mellett ditsőségesen vitézkedvén, egy lövés által

tal le-fizette édes Hazájához tartozó adótságát, ezenkívül egy Székely Lovas katona holt-meg. Az ellenség egy fejet se vihetett-el, a' Sántzban egy igen igen jó Artilerista holt-meg, sebések mind öszve 26 ton vagynak.

Jegyzés. — „Észre-vévén a' Sántz Komendáns hogy segittségre szüksége lenne a' tüzből ki-küldött B. *Raddák* Fő-Hadnagy a' Székely Lovaságtól, hogy hirül adja Gróf *Nemes* Obersternek, ki-is azonnal egy *Toskánser* és *Székely* Svadronnal és egy Divízióval H. *Ejzterházi* *Aátaléból* késedelem nélkül érkezett.

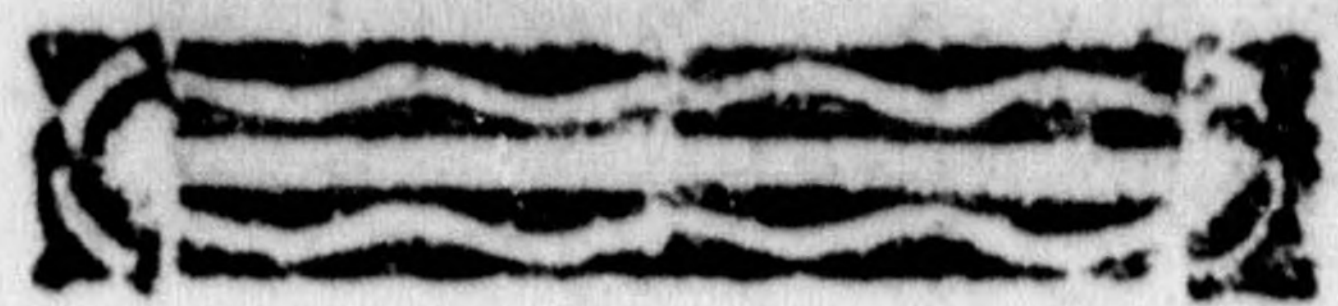
Bánát. — „Mind a' különös, mind a' közönséges Levelek által ugy tudósíttatunk a' Bánátból, hogy az utobb meg érkezett *Kémek* által, a' mi Vezérink, azt a' bizonyos hirt vették, hogy a' Bánáti széleken, az Orsovai Balsa alatt nagy számmal öszve-sereglett Török Tábor azt a' parantsolatot vette vala, hogy Julius 12-dikéig elé-nyomuljon, és tellyes igyekezettel a' Bánátba bé öfsön; melyre midön már készen állana, 10-dikben egy más parantsolatot vészén a' Balsa, hogy egész Táborával edgyütt lietve meg térjen, és *Viddinen* keresztül *Nisz-sza*-felé nyomuljon, a' hová 11-dikben egész Táborával meg is indula; minekutánna minden Bánáti széleken öszve-gyűjtött eleségbéli jószágait maga öszve-égette és semmivé tette volna. — Az iratik innen, hogy az ujj Nagy Vezér *Kudjuk Hafsán Balsa* egészfen más hadi (plánumat) útat vett maga eleibe, és a' fél milliomyi Török Tábornak nagyobb részét az Oroszok ellen rendelte — a' honnan, egy darab időtől fogva, minden Bulgáriában vólt Sergeit Bessarábia-felé mozdította, és az Oláh országban vólt Török Sergeknek-is nagyobb része meg-indúlt ide. Tsak 30-ezer nép maradott a' *Hospodár* hatalma alatt, kéttség kívül azért, hogy az Erdélyi Palfszúfokat szüntelen nyughatatlanságba tartsa, és akadályoztassa, nehogy a' Tsálzári nép öszve-gyűlvén, Oláh-országba bé-űsön. Egy más

Török

Tábor *Séráskir Abdi Balsa* alatt *Niszfándl* gyül-öszve, hogy az *Auftriai Nagy Tábornak* mozgását szemlélje, és ha *Belgrád* ostromoltatnék, az ostrom eleibe áljon. — Horváth-országban a' mi fegyvere-seink gyűjtik az eleséget, és a' *Kosztat a' Török* földén, még-is a' *Törökök* itt semmit sem akarnak mozdítani; kétszég kívül azért; mert kevelsen vagnak; mert a' bizonyos, hogy a' *Török Tábor* egy vagy 2 tsomóra gyült-öszve; senki sem tudja mit főz a' bé fedett fazékban, valamig ki nem tálolja.

Frantzia-ország. Itt vagy a' szükség oka a' zenebonának, vagy a' zenebona a' szükségnek, mert mindenik nagyon el-harapódzott, és Kérdés, hogy mellyiket könnyebb a' *Királynak* le-tsendesíteni? Már a' *Király* kéntelennek látja magát arra, hogy az erőszakos tsendesítésre öszve-gyűjtött katonákat vizont el-botsálsa, mert ezek a' *Polgári Rendet* nem hogy bántanák, sőt pártját fogják: tulajdon az idegen *Tartománybéli* katonák sem akarnak a' *Polgárookra* tüzelni, mint nem régen *Báró Sallis* azt mondja vala *Párisban* a' maga *Regementjének*: „Ha a' *Király* arra kényszerit titeket, hogy a' *Polgárookra* tüzeljete; tehát az első lövést én reám intézzétek.“ A' kenyér szükségének a' *Király* eléggé igyekezik elejét venni, mert a' mint *Nekker* fel-számlálta, egy esztendő alatt egy millió és 400-ezer mázsa lisztet adott a' *Lakófaknak*. A' *Frantzia* az *Anglus Udvartól* 20-ezer zsák lisztet kértenek, ezen Kérést *Pitt* bé-nyújtotta a' *Fő-Parlamentumnak*; sok-féle tanátskozás után azon állott-meg a' *Parlamentum*, hogy ezen kérést bé-kell tellyesíteni: sőt találtattak az *Anglusok* gyülésében olyanok, a' kik azon vóltak, hogy ezen kért summa lisztet a' szükségben lévő *Frantzia*knak ingyen kellene ajándékozni. Azt-is lehet olvasni a' *Párisi* *Levelekből*, hogy *Jul. 12-dikén* *Nekker* ilyen forma értelmű *Levelet* vett a' *Királytól*: „Az *Ország*nak tsendesége azt kívánja, hogy *Kegyelmed* az én *Udvaromból* és *Frantzia-orzágból* el-távozzák. En azért az itt mulatásra még csak 24 órákat en-

gedek; az el-menetelnek módjára nézve pedig a' vigyázó szemelséget ajánlom. " Ehez képezt *Nekker* Uram még azon napon *Ouenbe* ki-ment hálni, és onnan következő napon útját *Geneva*-felé intézte. *Nekker*nek véteköül tulajdonittatik az, hogy ő nem tudta azt *calculálni*, hogy 25-millio embernek tsendefsége, a' kik most egymást fel-kontzolni készek, drágább egynéhány millio forintnál; a' mely pénzt más módon-is ölzve-lehetett volna szerezni. Most a' pártütés Párisban igen nagy, Jul. 12-dikén estvéli 7 órakor a' XV dik *Lajosról* neveztetett pia-tzon lárma esett, és egy óra alatt 100-ezer emberek ölzve-valának tódúlva, minden-féle fegyverrel, fáklyákkal és iszonyító lárma! és fegyverre! kiáltásokkal; minden utzákon az ifjuság todul vala, hogy magát azokkal edgyesithesse. Ezek utóljára az ugy nevezett Királyi-Német Regimentet meg támadák, abból mintegy 30-at ölzve-apritának: ezt pedig fő-képpen azon Regimentnek Obesteréhez való gyölölségből tselekedték, a' mely Obester a' Polgárokkal rútul bánik vala. Ezen pártosoknak fő-gyülekezetjek *Palais Royal*-ban vagyon, a' hól azon egész éjtszakán meg-nem szünt az ágyuknak dörgése; és így mindenek igen nagy rémulésben vóltanak. 13-dikán minden Kafsák és áruló Bóltok bé-zárva maradtanak, és a' rémulés annyival-is inkább nevededett, hogy ezen pártos csoport fel-tette magában, hogy minden ellentálláson keresztül rontván, a' *Versáliai* Udvar fel-gyujtsa. Tsak még Brettagnéból 30-ezer fegyveres ifju Polgárokat várnak, a' Normándiaiakon kívül, és azután a' Nemzeti gyülekezetnek ök akarják pártját fogni. Ezen Párisi Levél iratott Jul. 13-dikán, akkor már a' következő éjtszakától féltének, senki nem mért házából ki-mozdúlui; tartottak attól-is, hogy a' körül lévô helységekről már semmi éleséget el-adni Párisba nem bátorkodnak vinni, és így a' szükség még nagyobb lészén. Ezután meg-halyuk mi lésziz a' ki-menetele. — A' Bétsi Udvari Német Tudó-sításokból, melyek igen ritkán hazudnak, azt ol-

valsúk, hogy a' *Minister Nekkeré*-hez hasanló Levelet vettének a' *Státus Titoknaknakja G. Montmorin*, a' hadi Ministert *G. Püységür*, a' Tengeri Minister *Lüycerne*; és ezek a' magok hivataljokból mind letétettek, és helyekbe leg-ottan mások neveztettenek. — 13-dikban már a' véghetetlen fegyveres Polgárság mind fegyverben vala *Párisban* feje és zöld bokrétával. Egy része a' Népnek a' Királyi fegyveres-házra rohonának, kiknek a' Fegyver-tármester nem tsak ellenek álván, hanem ágyukkal le-is lövetvén közüllök, végre erőszakkal a' fegyveres-házot meg-vették, a' fegyver-tárnokat onnan ki-húzták, fejit vették, és az utzákon ugy hordozták-meg. A' Nemeli Rend ekkor szaladozni kezdett *Párisból*; kiket el-fogdoftanak és fogságra vittének, vagy a' Világból ki-végzették. Ez alatt az idő alatt minden harangok lármát harangoznak vala: A' hadi-nép sergestől áll vala a' Polgársághoz. — 14-dikben egy véghetetlen fegyveres Sereg rohona a' *Bástillára* (ez egy fogoly ház) hogy a' foglyokat ki-botsátsák; a' fő-igazgató ennek-is ellene álván, és Kartáttsal kéntelenítettvén a' népre tüzeltetni, végre a' nép tsak ugyan meg-vette a' *Bástillát*, és ennek Direktorának fejét vevén az egész Városban, mindeneknek példájára, széllyel hordozták, a' Rabokat ki-botsátották, és a' *Bástillát* porrá égették. — Ezen *Bástilla* Direktorának szomorú történetét, tsak hamar azután több szomorú történetek-is követték; mert tsak hamar azután az ugy nevezett *Prevot des Marchands*: az az, az első Magistrátusi személyre rohonának, ezt a' halállal büntetők helyére vivék, itt fejit vevék, fejét egy Karóba üték, és testének több részét széllyel vagdalván, ki-mondhatatlan módon bánának vele. Az ágyuzókat és azokat az *Inválidusokat*, kik a' népre tüzelnek vala a' *Bástillából*, mind el-fogdozták, 's fel-aggatták. A' hadi-népnek nagyobb része nem akar vala a' Polgárság ellen fegyvert fogni. Egy Regiment, mely a' Királyi parantsolatnak engedelmeskedni akara, a' Polgárságtól tsak nem egészen öszve-kontzoltaték. (Következendő Levélünkben bővebben.)

Elegyes Tudósítások.

A' F. Tsászárt személy-szerint látta a' héten a' M. Kurir, és örömmel mondhatja, hogy olly frissen vagyon, hogy a' bezzédjéből és sebess járásából észre nem venné senki, hogy olly hosszúas beteg volt; ha ábrázatját nem tekintené, melyből ki-tettzik. —

Edgy idegen nyelvű Levélből szóról szóra ezt olvassuk: — „ hogy mintegy 3 hónapoknak el-folyása alatt, az igazságnak minden környül-állásai-szerint, a' *Toskánai* fő Hertzeg *Leopold* Romai Királynak fog koronáztatni, és a' *Likhtenstáini* Hertzegi Háznak mostani Uralkadója H. *Aloisius Likhtenstáin* és Hertzeg *Grafalkovits* lennének, a' mint ezen Levélben iratik, azok; kik ezen Koronázásra F. Ts. és Királyi Biztosoknak *Frankfurtba* fognának küldetni; hól a' R. Királyi Korona tartatik, és a' hól a' Koronázás szokott esni. —

Julius 28-dikán egy Felséges Rendelés téteték közönségesé, mely-szerint a' *Hollándus arany*, mely egy *Grán* könnyűséggel a' maga mértékit jól lenyomja, az egész Ts. Királyi Birodalomban mindennütt 4 f. 28 kr-ban adassék és vétessék. — *Posonyban* egynéhány Kiss-Pap lett már a' Verbunkon önként katonává. — A' *Bétsi Ujj-Városban*-is azzá leve egy *Ex-Trinitárius* — 's miért ne? már van példánk, hogy a' Pap a' Népet úgy-bé vitte a' le-lödezett Vár-fokán az ellenségnek, mint akármely tanúlt Vezér. Ezek mind hasznos férfiak lehetnek. — Tsászári Királyi Udvari Tanácsos és az edgyesült Magyar Kantzellárián Referendárius M. *Horváth* Ur a' napokban meg-halálozék (erről többet máskor.) Most értem-el azt az időt, melyben 3 napi ujság nem fér egy árkusra.